

SOS-magasinet

UTGITT AV SOS-BARNEBYER / NR 3 • 2016

NÆRINGSLIVET TRIGGES AV BÆREKRAFTSMÅL **SIDE 11**

SØSKEN SKILLES I NORSKE FOSTERHJEM **SIDE 12**

GUTTEN SOM INGEN KUNNE STANSE **SIDE 16**

Tema

BARNA I BLINDSONEN

SIDE 4-9

**SOS
BARNEBYER**

Et trygt hjem for alle barn

Takk for engasjementet fra våre
HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE:

Vi takker for støtten fra våre
HOVEDBIDRAGSYTERE:

STIFTELSEN
BALDER

SOS-BEDRIFTSPARTNERE

• Apollo
• Espira Gruppen AS
• DIPS ASA
• Prosafe AS

Takk til våre partnere. Sammen med dere
bygger vi langsiktige, stabile samfunn hvor
barn har en fremtid.

For mer informasjon, kontakt
Linda Cecilie Dale.
Telefon: 23 35 39 00
E-post: bedrift@sos-barnebyer.no

Takk for følget

83 LEDERARTIKLER er blitt skrevet i løpet av de 21 årene jeg har vært generalsekretær i SOS-barnebyer. Det er på tide å si takk for meg overfor alle de titusener av enkeltpersoner, frivillige, bedrifter, organisasjoner og andre som har vært med i hele eller deler av denne perioden som støttespillere til en stor organisasjon med et særdeles viktig formål.

I den første lederen fra januar 1997 skrev jeg at «Langsiktig arbeid for verdens vanskeligstilte barn er vårt varemerke. Det ligger en enorm forpliktelse i akkurat dette». Gjennom disse 20 årene er SOS-barnebyers arbeid blitt betydelig utvidet – fra å drive barnebyer for barn som har mistet en tilfredsstillende familieomsorg til også å omfatte forebyggende programmer som skal forhindre at familier går i oppløsning og barn blir uten omsorg. Skal vi gjøre noe for barn uten omsorg, krever det til de grader langsiktighet i vår tilnærming.

Langsiktigheten i vårt arbeid som ble understreket i 1997, er like gyldig i dag. Men SOS-barnebyer har også rett til å vente av verdens regjeringer (også den norske) og politiske institusjoner står for den samme langsiktighet. Barn i våre målgrupper må kunne forvente at deres situasjon kommer vesentlig høyere på verdens politiske agenda enn hva som har vært tilfelle så langt. SOS-barnebyer tar viktige initiativ denne høsten for å få disse barna ut av den politiske blindsonen de har befunnet seg i. Her ligger det store utfordringer for verdens politiske ledere som SOS-barnebyer vil sørge for å minne dem om.

Takk for følget. Takk for støtten til SOS-barnebyer, og alle mulige lykkeønskninger til min etterfølger Bente Lier!

*«Skal vi gjøre noe for barn uten omsorg,
krever det til de grader langsiktighet
i vår tilnærming.»*

Svein Grønnern

SVEIN GRØNNERN
generalsekretær

SOS-magasinet utgis av Stiftelsen
SOS-barnebyer Norge, Mariboegs gt. 13,
Postboks 733 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon: 23 35 39 00
E-post: sos@sos-barnebyer.no
Ansvarlig redaktør: Svein Grønnern
Redaktør: Kristin Stoltenberg

Design og layout: IteraGazette
Trykk: Color Print AS
Opplag: 95 000
Forsidefoto: Katerina Ilievskaja
Red. avsluttet: 12.08.16
Kontonr.: 8380 08 73730
www.sos-barnebyer.no

I 21 år har generalsekretær Svein Grønnern bygget opp SOS-barnebyer på tillit. Tillit fra givere og tillit fra barn. – Den tilliten står ikke oppført i noe regnskap, men den er det viktigste vi eier, sier han.

tekst: KRISTIN STOLTENBERG

En byggherre takker av

I november forlater Svein Grønnern en organisasjon som ser ganske annerledes ut enn den han begynte i. Den gang var det syv ansatte, 27 000 faddere og 70 millioner kroner i inntekt. Det var en tid med så flat struktur at en generalsekretær også var innsamler, informasjonssjef, redaktør og filmfotograf. Beslutningsprosessene var enkle, og det man bestemte rundt lunsjbordet en onsdag, kunne godt bli gjennomført torsdagen.

– Det var en veldig spennende tid, minnes Svein Grønnern, som kom fra jobben som generalsekretær i Høyre.

FØLER SEG PRIVILEGERT

21 år senere har Svein Grønnern ført SOS-barnebyer opp på et helt annet nivå: Nesten hundre ansatte, størst på innsamling i Norge og med 130 000 lojale faddere. I tillegg har han vært en pådriver internasjonalt for både å sikre barns rettigheter, og for å etablere et bredt spekter av forebyggende familieprogrammer.

Det er det lov å være stolt av. Svein Grønnern er det, men æren nekter han å ta alene. Han mener god delegering til dyktige medarbeidere har vært noe av det lureste han har gjort som leder. I tillegg føler han seg privilegert som har så trofaste støttespillere og faddere i ryggen.

– Til og med i vanskelige økonomiske perioder for Norge, har vi hatt stabil vekst. Det er et privilegium. Det er tillit i praksis. Og hver eneste dag har vi jobbet for å leve opp til den tilliten, sier Grønnern.

DET STERKESTE MINNET

Han har besøkt et hundretalls SOS-barnebyer og møtt utallige barn – hvert med sin unike historie. Noen av møtene bærer han med seg for alltid.

– Jeg var med på å hente en to måneder gammel jente til en SOS-barneby i Bolivia. Det lille barnet lå alene hjemme 16 timer i døgnet hver eneste dag. Det er det sterkeste jeg har opplevd. For hennes liv var klokken to minutter på tolv, sier Svein Grønnern – om jenta han har fulgt helt frem til i dag.

STERKE MINNER: – Jeg var med på å hente en to måneder gammel jente til en SOS-barneby i Bolivia, forteller Svein Grønnern. Jenta har han fulgt helt frem til i dag. Nå er hun en ivrig danser og er med på forestillinger over hele Bolivia.

Nå er hun en ivrig danser og er med på forestillinger over hele Bolivia.

Når han tenker tilbake, så er nok det han er aller mest stolt av i jobben nettopp dette: Å ha fått være med å gi livet ny retning når situasjonen har vært på det mest håpløse. Ikke bare for noen få, men for flere tusen barn.

HANS STØRSTE ØNSKE

Nytter det? spør folk. Svein Grønnern synes det er godt å kunne svare et rungende ja.

– På et tidspunkt trodde jeg at vi ville bli ferdige, at vi ville komme i mål. Men sånn er ikke verden, eller denne jobben. Vi blir aldri ferdig, sier han.

Til det er det for mange utfordringer. Og de eskalerer.

– Jeg er grunnleggende optimistisk, men jeg ser at mange av utviklingstiltakene som verdenssamfunnet har stått for de siste årene, ikke når de barna som har

det vanskeligst. Situasjonen for omsorgsløse barn må få en større plass i politiske erklæringer, og rammebetingelsene for barn i vår målgruppe må kraftig prioriteres. Det er mitt største ønske for fremtiden. Vi ser at denne gruppen barn faller utenfor en rekke tiltak, kanskje også de som norsk utviklingspolitikk står for. Det kan hverken Norge, eller omsorgsløse barn leve med lenger.

Les også: På side 14 presenterer vi vår nye generalsekretær.

HVA NÅ, SVEIN GRØNNERN?

– Jeg har ingen ambisjon om å fylle opp tiden med verv og mange arbeidsoppgaver, men jeg fortsetter som nestleder i Stortingets kontrollutvalg for de hemmelige tjenestene, i tillegg til noen andre mindre ting, sier han.

Huambo: SOS-barnebyer støtter barn over hele verden. Dette er fra barnebyen i Huambo i Angola.

DE OMSORGLØSE

De er barn uten tilstrekkelig omsorg. Barn som risikerer å falle utenfor bistandstiltakene, og de teller 220 millioner. Likevel finnes det ingen samlet oversikt over hvem de er.

Tekst: THOMAS HANSEN

Rebekka: Rebekka var ett av 12 000 barn i Malawi som ble pålagt omsorgsansvar. Familieprogrammet til SOS-barnebyer ble redningen.

FOTO: BIRN-OWE HOLMBERG

– JEG SAVNER MAMMA, sier Rebekka. – Hun var syk lenge. Jeg hjalp henne, hun lærte meg å vaske klær og stelle for de minste. Jeg husker jeg var redd da hun døde.

I Malawi har 13 prosent av barna mistet minst en av foreldrene sine. Rebekka har mistet begge. Faren døde da hun var liten. Så ble moren syk.

GROVE RETTIGHETSBRUDD

Til tross for at barn får sine rettigheter bedre ivaretatt enn tidligere, er det en stor gruppe barn som ikke blir sett eller tatt vare på. Det viser en ny rapport fra SOS-barnebyer. 220 millioner barn, 10 prosent av verdens barnebefolkning, har mistet eller står i fare for å miste foreldreomsorg.

Årsakene til at barn mister omsorg er mange, ulike og ofte sammensatte, og det er vanskelig å dokumentere hvem barna er, hvilken situasjon de befinner seg i og hvilke tiltak som kan hjelpe dem. Derfor befinner disse barna seg i blindsonen til norsk utviklingspolitikk.

– Barn uten tilstrekkelig omsorg er utsatt for grove rettighetsbrudd. De har få forutsetninger for å få forbedret sin livssituasjon, og de får sjelden mulighet til å ta utdanning, få helsehjelp og vokse opp i

trygge omgivelser, sier Svein Grønnern, generalsekretær i SOS-barnebyer Norge. Han håper rapporten kan bli et viktig bidrag til norsk utviklingspolitikk fremover. – Dette er svært alvorlig for barna det gjelder, men også et alvorlig samfunnsproblem.

«I Malawi blir hvert sjette barn utsatt for omsorgssvikt, vold, misbruk og utnyttelse.»

FAMILIEN RAKNET

Da moren til Rebekka døde, raknet hele familien. Rebekkas storesøster Grace ga rett og slett opp, og bestemte seg for å forsøke å skape et bedre liv et annet sted. Hun reiste og lot sine to små barn være igjen hos Rebekka.

Rebekka var bare 14 år gammel, og fikk omsorgen for to barn på sju og ni. Hun sto opp tidlig og lette etter arbeid, bar vann, jobbet på en åker og vasket klær. De dagene hun hadde penger nok, kunne

hun sørge for maisgrøt og kanskje noen sardiner til niesene sine.

– Vi hadde mange problemer, sier hun. – Noen dager hadde vi ikke nok mat. Huset lakk så vi ble våte når det regnet.

Hver kveld rullet Rebekka ut stråmatter på gulvet som de tre jentene sov på. I Malawi blir hvert sjette barn utsatt for omsorgssvikt, vold, misbruk og utnyttelse. Huset til Rebekka manglet lås på døren. Hun var alltid redd når hun la seg.

BARN I FATTIGDOM

Til sammen 2,1 millioner barn i Malawi lever i ekstrem fattigdom. Mange bruker tiden på lete etter mat eller på å skaffe inntekt til familien i stedet for å gå på skole. Fattigdom er en av hovedårsakene til at barn ender opp uten foreldreomsorg, men det finnes også en lang rekke andre sammensatte årsaker.

Norske myndigheter har valgt ut 12 fokusland som skal prioriteres i bistandsbudsjettene i tiden som kommer, men SOS-barnebyers rapport viser at de 12 landene har svært ulik grad av dokumentasjon om situasjonen for barn uten omsorg. I noen land finnes det nesten ingen informasjon om barns situasjon, i andre land rapporteres det ikke på de indikatorene

Å vokse opp uten omsorg får dramatiske konsekvenser for barna, samfunnet de vokser opp i og globalt.

FOTO: BIRN-OWE HOLMBERG

som er nødvendig for å si noe om hvilken risiko barna befinner seg i. Resultatet er at kunnskapen om barn generelt og om barn uten foreldreomsorg er svært mangelfull.

Malawi er et av Norges 12 fokusland, og der samarbeider SOS-barnebyers familieprogram med lokale, frivillige organisasjoner som identifiserer og støtter sårbare familier. Det var de som fanget opp Rebekkas situasjon og fikk henne inn i familieprogrammet.

Etter å ha strevd alene i nesten et år, fikk Rebekka endelig støtte. I begynnelsen fikk de støtte til mat og andre nødvendigheter for å sikre at de ville overleve. De to minste fikk utstyr slik at de kunne gå på skole.

Men det var også åpenbart at familien hadde behov en voksen omsorgsperson. Frivillige fra den lokale organisasjonen begynte søket etter storesøster Grace.

BOR IKKE I HUSHOLD

Mange av målsetningene fra FNs tusenårs-mål er blitt nådd. Men selv om barns rettigheter er en viktig del av FNs nye bærekraftsmål, kan barn uten foreldreomsorg eller som står i fare for å miste foreldreomsorgen risikere å bli glemt.

En viktig årsak er at dokumentasjon om barnas situasjon ofte baseres på at barna

er del av et hushold, noe mange av verdens omsorgsløse barn ofte ikke er. Derfor blir de heller ikke registrert eller hjulpet.

Samtidig viser rapporten at mange barn kanskje kunne blitt boende hos sin egen familie dersom foreldrene hadde fått hjelp. Det er nemlig ikke slik at barn uten foreldreomsorg nødvendigvis er foreldreløse. Mer enn åtte av ti barn som bor på institusjon har en eller begge foreldrene i live. De fleste som ble innlemmet i SOS-barnebyers familieprogrammer i 2014 har foreldre som lever, og det samme gjelder for barn som lever på gaten.

En investering i vanskeligstilte barn, ved å gi dem en mulighet til å vokse opp i et omsorgsfullt miljø der de kan få utvikle seg optimalt, er en investering i fremtidig samfunnsutvikling. I tillegg til den menneskelige gevinsten, lønner det seg også økonomisk. Rapporten viser til en undersøkelse ved Harvard University som peker på at én investert USD i tidlig barndom kan gi mellom 4 og 10 USD tilbake til samfunnet. Men til tross for at nesten alle land i verden har ratifisert FNs barnekonvensjon og mange land har lovgivning på plass, lykkes de ikke med de praktiske løsningene som kan få dette til.

– Derfor er det utrolig viktig at Norge

FAKTA ANBEFALINGER I RAPPORTEN

- Det trengs grundig kunnskap om barns situasjon, særlig om de faktorene som gjør barn sårbare.
- Det må på plass nasjonale rammeverk for ivaretagelse av barn.
- Det trengs en koordinert innsats og langsiktige, kunnskapsbaserte strategier for å få slutt på rettighetsbrudd mot barn.
- Barn må plasseres i hjertet av «godt styresett» på alle nivåer.
- Det er nødvendig med mer forskning på barn uten foreldreomsorg eller som står i fare for å miste foreldreomsorgen.

Alle barn har rett til å bli sett, og vokse opp i et hjem med omsorg.

FOTO: ZISHAN AGBARLATIF

bidrar til at myndighetene i utviklingsland investerer i gode omsorgs- og beskyttelsesstrukturer for barn slik at de får oppfylt sin rett til god omsorg. Da kan vi bidra til at millioner barn som i dag faller utenfor, utvikler seg til å bli selvstendige voksne som igjen kan bli gode bidragsytere i samfunnet, oppfordrer Grønnern.

«Det er mye som må være på plass for å skape en trygg barndom, men en trygg voksen som tar ansvar og gir omsorg er en forutsetning for alt annet.»

EN ANNEN HVERDAG

De fant Grace. De snakket med henne og ga henne håp om et bedre liv sammen med hennes egne barn. Med støtte fra familieprogrammet kunne de skaffe seg en anstendig bolig og få hjelp til å skape en inntekt. Hun valgte å ta ansvaret, og flyttet hjem til søsteren og barna.

Der fikk Grace yrkesopplæring i tøyproduksjon, og fikk kjøpt strikkemaskin og garn på avbetaling. Hun ble med i en

spare- og lånegruppe, og inntekten gjorde familien selvhjulpen.

Med Grace som omsorgsperson kunne Rebekka også begynne på skolen. Hun hadde mistet mye skolegang, men fikk et stipend fra familieprogrammet slik at hun kunne gå på en internatskole med mer konsentrert undervisning.

For både Grace og Rebekka har hverda-

gen blitt en helt annen. Barna har et trygt hjem, med en mor som kan forsørge dem og gi dem omsorg. Det er mye som må være på plass for å skape en trygg barndom, men en trygg voksen som tar ansvar og gir omsorg er en forutsetning for alt annet.

FAKTA HVEM ER BARNA UTEN OMSORG?

- barnearbeidere
- gatebarn
- barn som bor i eldre- eller barneledete familier
- barn som bor i fosterfamilier, på barnehjem eller institusjoner
- barn på flukt, eller blant migranter
- barn i hærer eller geriljabevegelser
- noens ektemake
- noens mødre
- ofre for menneskehandel
- ofre for seksuell utnyttning
- ofre i organiserte kriminelle nettverk

Rebekkas liv snudde. Nå ser hun positivt på fremtiden.

FOTO: BIRN-OWE HOLMEIER

FOTO: MATS HVALSEN

Lansering: Konsulent Pia Lang-Holmen la fram SOS-barnebyers rapport på Sentralen i Oslo før sommeren.

FAKTA BARN I VERDEN I DAG

- Omsorgsløse barn glemmes til tross for at FNs bærekraftsmål har barns rettigheter i fokus.
- 220 millioner, altså 10 prosent av verdens barn, lever uten tilstrekkelig omsorg og blir derfor utelatt fra statistikker og hjelpetiltak.
- Omsorgsløse barns situasjon er forårsaket av et komplekst sett av rettighetsbrudd som bidrar til ytterligere rettighetsbrudd.
- En investert USD i tidlig barndom kan gi mellom 4 og 10 USD tilbake til samfunnet.
- I gruppen omsorgsløse barn har 8 av 10 en eller begge foreldrene i live, men de er ute av stand til å gi barna omsorg.
- I noen av landene Norge samarbeider med finnes ingen eller svært mangelfull eller utdatert dokumentasjon om omsorgsløse barns situasjon, i noen land er tall om barn ikke-eksisterende.
- Selv om nesten alle verdens land har signert FNs barnekonvensjon, og lovverk er laget, mangler det likevel både god ledelse, finanser, evne og vilje til å investere i barn i mange av disse landene.

Barnebymarsj i 13 byer

11 september: Lillestrøm, Trondheim, Bodø, Levanger og Steinkjer.

18 september: Oslo, Skien, Tønsberg, Sandefjord, Ålesund, Bergen, Stavanger og Kirkenes.

Her er frivillige fra Ung-SOS under barnebymarsjen i Lillestrøm i fjor.

Går sammen for omsorgsløse barn

I september er det nok en gang tid for barnebymarsjen, og denne gangen skal barn og voksne i 13 byer marsjere.

TEKST: THOMAS HANSEN

Barn uten omsorg faller utenfor i samfunnet, og blir ofte stående uten tilgang til skole, helsetjenester og en trygg oppvekst. Det har du kunnet lese om på de forrige sidene i dette magasinet. Nå skal også barnebymarsjen rette oppmerksomheten mot de omsorgsløse barna. I 13 byer over hele Norge skal barn og voksne gå til inntekt for barn som mangler voksne omsorgspersoner, eller som står i fare for å miste foreldreomsorgen.

OVER TO TUSEN I FJOR

Barnebymarsjen startet i Stavanger i 2013, der over 600 barn og voksne gikk til inntekt for SOS-barnebyers arbeid for barn. I 2014 spredte det seg til syv byer, og i 2015 gikk barnebymarsjen av stabelen i 13 byer over hele landet, med over to tusen deltakere.

Også denne høsten foregår barnebymarsjen i 13 byer, fordelt over to lørdager i september. Barna kan være med på blant annet ansiktsmaling, lykkehjul, bamseklemmer med SOS-bjørnen, quiz, potetløp, bamsesykehus, rebus, konkurranser og musikk, is og kaker.

Det er de frivillige for SOS-barnebyer som organiserer arrangementet i sine respektive byer, og inntektene går til programmene de støtter i ulike land. I år er dette blant annet Bogota i Colombia, Pristinia i Kosovo, Angola, og Mwanza i Tanzania.

Les mer på

www.sos-barnebyer.no/barnebymarsjen

En gylden mulighet for næringslivet

Stadig flere selskap trigges av innsatsen for å nå FNs bærekraftsmål. Slik jobber noen av partnerne til SOS-barnebyer for å nå målene.

Tekst: KRISTIN STOLTENBERG

For å lykkes med bærekraftsmålene trengs det nye og sterke partnerskap. Derfor er FN helt tydelig på at myndigheter, næringsliv og sivilsamfunnet må samarbeide for å oppnå bærekraftig utvikling.

SOS-barnebyer har en rekke samarbeidspartnere som jobber aktivt for å nå målene. I den ferske rapporten *In the blind spot* anslår vi at 220 millioner barn i verden har mistet eller står i fare for å miste omsorgen fra sin familie. Det er en katastrofe for det enkelte barn, men også en stor utfordring for samfunnet og hemmende for verdens muligheter til å nå bærekraftsmålene.

Maria Høivik Rugaas er rådgiver for næringsliv og samfunnsansvar i SOS-barnebyer. Hun opplever at stadig flere bedrifter

ser verdien av et samarbeid med SOS-barnebyer - nettopp for å kunne investere i arbeidet for å nå FNs bærekraftsmål.

– Å gi barn uten omsorg bedre fremtidsutsikter er en god investering i samfunnsutvikling. Samtidig treffer det et tema den norske befolkningen er opptatt av, sier Høivik Rugaas.

– Dersom vi bidrar til å ta oss av de mest sårbare barna i verden, vil vi som menneske, eller selskap sette et stort fotavtrykk fordi barna er så viktige for hva slags samfunn vi skal få i fremtiden. Dette gir næringslivet som samarbeider med oss, en gylden mulighet til å ta et samfunnsansvar som virkelig betyr noe og som bidrar til at bærekraftsmålene nås, sier Høivik Rugaas.

SKAGEN FONDENE INVESTERER I UTDANNING

Skolegang er grunnleggende i arbeidet for å gi barn omsorg og en god oppvekst. For SKAGEN er det viktig å ta et samfunnsansvar som setter varige spor.

– For oss er samarbeidet med SOS-barnebyer en investering i fremtiden. Ved å bidra til at barn og unge får kunnskap og kompetanse endrer vi framtidsutsiktene til de enkelte barna, og vi er med på å skape sosial og økonomisk utvikling. Dette er vårt bidrag til å nå FNs nye bærekraftsmål, der god utdanning til alle er ett av målene, sier Lisen Dybdahl, leder av global kommunikasjon i SKAGEN.

[Jobber for bærekraftsmål nr 4 og 8.](#)

ULSTEIN GROUP FOKUSERER PÅ UTDANNING OG STØRRE LIKHET

– Et bærekraftig lokalsamfunn er like viktig i Ulsteinvik som i alle andre land. Fremdeles ser vi at kjønn og levekår ikke gir likeverdige muligheter til læring og utvikling. Derfor er også dette en prioritert i vår satsing opp mot Bærekraftsmålene til FN, sier HR-direktør i Ulstein Group, Torild Bugge.

– Bærekraftsmålene nr 4 og 10 sammenfaller godt med de programmene vi engasjerer oss i hos SOS-barnebyer. Ambisjonen om å sikre inkluderende og rettferdig kvalitetsutdanning for alle, samt full likestilling mellom kjønnene engasjerer oss sterkt. For barn uten så mye som en fødselsattest sikrer SOS- familieprogrammet i Angola alt fra tak over hodet, omsorgspersoner, trygge sanitærforhold og ikke minst rett til skolegang og helsetjenester.

[Jobber for bærekraftsmål 4 og 10.](#)

FAKTA FNS BÆREKRAFTSMÅL

- En felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.
- FNs bærekraftsmål består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn.
- Land fra hele verden har vært aktivt involvert i arbeidet med å utforme målene, og mer enn åtte millioner mennesker har kommet med innspill i prosessen.
- SOS-barnebyers programmer retter seg spesielt mot bærekraftsmålene 1, (utrydde fattigdom), 4 (god utdanning), 8 (anstendig arbeid og økonomisk vekst), 10 (mindre ulikhet) og 16 (fred og rettferdighet).

ESPIRA INVESTERER I ENGASJERTE LOKALSAMFUNN

– Vi kan ikke forandre en hel verden, men i samarbeid med SOS-barnebyer er målsettingen å utvikle prosjekter som er bærekraftige over tid.

Det sier Marit Lambrechts, administrerende direktør i Espira.

– For å få til en bærekraftig utvikling, ønsker vi å engasjere lokalsamfunnet i Zimbabwe og de voksne som omgir barna, når de ikke er i barnehagen eller på skolen. Skal vi få til en endring, må også voksne i lokalmiljøet skjønne verdien av skolegang og utdannelse, også for jenter.

[Jobber for bærekraftsmål 4.](#)

SØSKEN SKILLES I NORSKE FOSTERHJEM

– Tiden er over for løfter og gode ambisjoner. Nå trengs det konkrete tiltak for søsken i barnevernet, sier Sissel Aarak.

Seks av ti søsken skilles når de plasseres i fosterhjem. Til tross for at regjeringen har lovet å bedre situasjonen, er ingenting skjedd.

TEKST: THOMAS HANSEN

FAKTA SOS-BARNEBYER KRAV

SOS-barnebyer fire krav til norske politikere:

1. Sørg for at søskenplasseringer alltid utløser ekstra støtte og oppfølging for fosterfamiliene.
2. Lag konkrete retningslinjer for plassering av søsken og for oppfølging av søsken i barnevernet.
3. Innfør en plikt til alltid å kartlegge om det er søsken i familien.
4. Sørg for at eventuell splitting av søsken alltid begrunnes ut fra hensyn til barnets beste.

FNs retningslinjer for alternativ omsorg:

Når søsken splittes er det også et brudd på FNs retningslinjer for alternativ omsorg, som ble vedtatt av FNs generalforsamling i 2009. I artikkel 17 i disse retningslinjene står det:

«Søsken med eksisterende bånd bør i prinsippet ikke adskilles når de plasseres i alternativ omsorg, med mindre det finnes en klar risiko for overgrep eller det på annen måte kan begrunnes med hensynet til barnets beste.»

Det viser årets søskenbarometer fra SOS-barnebyer.

– Barn har rett til å vokse opp sammen med sine søsken. Denne retten følger av FNs barnekonvensjon, og er også presisert i FNs retningslinjer for alternativ omsorg. Likevel viser årets søskenbarometer fra SOS-barnebyer at seks av ti søsken fortsatt skilles fra hverandre når de plasseres i fosterhjem i Norge.

– Regjeringen har nå gjentatte ganger lovet å sikre at søsken kan vokse opp sammen i fosterhjem. Likevel har vi sett lite til de konkrete tiltakene, sier Sissel Aarak, som er leder for nasjonale programmer i SOS-barnebyer Norge.

INGEN ENDRING SIDEN 2013

Årets søskenbarometer viser at like mange splittes i fosterhjem som for tre år siden. Forrige søskenbarometer kom i 2013, og ga samme resultat.

Det kan være flere årsaker til at søsken skilles fra hverandre i fosterhjem, men den viktigste er at det er vanskelig å finne fosterhjem som er i stand til å ta imot flere barn. Nå krever SOS-barnebyer at fosterfamilier som tar imot søskengrupper får ekstra støtte og oppfølging.

– Å ha omsorgen for flere barn er krevende, og dersom fosterforeldre skal være villige til påta seg en slik oppgave, må hjemmet få gode rammer med tett og tilrettelagt hjelp og faglig veiledning, sier Aarak.

MED OSS HELE LIVET

Søsken er med oss hele livet. Derfor kan forholdet til søsken ofte være viktigere enn

forholdet til foreldre, ektefeller og annen familie. Forholdet til ens søsken er med på å utvikle trygghet, omsorgsfølelse, identitet og selvkontroll.

I enkelte situasjoner vil det være gode grunner til å la søsken fra et ustabilt hjem vokse opp hver for seg, men i de fleste tilfeller er det et mål å la søsknene vokse opp sammen.

– Når søsknene selv blir spurt, svarer en stor andel at de ønsker å vokse opp sammen. Da er det opp til samfunnet å sørge for at det lar seg gjøre, sier Aarak.

SVAR FRA 189 KOMMUNER

Undersøkelsen ble gjennomført i mai og juni i år av opinionsbyrået Ipsos, som kontaktet barnevernsledere i alle landets kommuner. Mange kommuner samarbeider om barnevernstjenesten, og det var totalt 299 barnevernsledere som ble bedt om å svare på SOS-barnebyers spørsmål.

126 av barnevernslederne har svart på undersøkelsen, noe som gir en svarprosent på 42 %. De 126 barnevernslederne har ansvaret for totalt 189 kommuner/bydeler.

KREVER TILTAK

I Norge finnes det lite forskning på forholdene for søsken i barnevernet. Det finnes ikke engang offentlig statistikk over hvor mange fosterbarn som har søsken plassert i et annet fosterhjem enn der de selv bor. Dette er opplysninger SOS-barnebyer selv har måttet samle inn fra barnevernsledere i norske kommuner.

– Tiden er over for løfter og gode ambisjoner. Nå trengs det konkrete tiltak for søsken i barnevernet, sier Sissel Aarak.

FOTO: IVAN HIDALGO

UNDERSØKELSEN:

	Antall svar (tilsvarende kommuner/bydeler)	Svar-prosent	Hvor mange barn totalt har din kommune i fosterhjem i dag?	Hvor mange barn har ett eller flere søsken i samme fosterhjem?	Hvor mange barn har ett eller flere søsken i et annet fosterhjem?	Andel barn med søsken i et annet fosterhjem:
Norge	126 (189)	42	4403	853	1138	57,2 %
Østlandet	35 (42)	30	1494	279	307	52,4 %
Sørlandet	3 (9)	23	114	30	71	70,3 %
Vestlandet	37 (46)	56	1308	231	330	58,8 %
Midt-Norge	22 (45)	50	845	193	295	60,5 %
Nord-Norge	29 (47)	50	642	120	135	52,9 %

FOTO: BIRN-OWE HOLMBERG

Bente Lier er imponert over den gode jobben organisasjonen gjør for å gi barn en god start i livet.

–Jeg gleder meg til å bidra!

Bente Lier er ny generalsekretær i SOS-barnebyer Norge.

– Jeg er imponert over arbeidet SOS-barnebyer gjør for å gi barn en god start i livet, og jeg gleder meg til å bidra til videre utvikling av organisasjonen, sier Bente Lier.

I midten av juni ble det klart at styret i SOS-barnebyer Norge har tilsatt Bente Lier som ny generalsekretær i organisasjonen. Lier kommer fra stillingen som leder for nasjonal avdeling for omsorgsfag i Røde Kors. Hun har lang og bred erfaring fra privat sektor og organisasjonsliv, hvorav nesten ni år som generalsekretær i Skiforeningen. Tidligere har Bente Lier hatt lederroller innen kommunikasjon, HR og markedsføring i blant annet Dagbladet, MMI, Dyno, Ericsson og ved Statsministerens kontor.

MANGE ÅR SOM FADDER

– Jeg har fulgt SOS-barnebyer i mange år, også som fadder, og jeg er imponert over den viktige og gode jobben organisasjonen gjør for å gi barn en god start i livet. Det er ingen lett beslutning å forlate Røde Kors, men muligheten til å bidra i den videre utviklingen av SOS-barnebyer i Norge og internasjonalt kunne jeg ikke la gå fra meg, sier Bente Lier.

Lier overtar stillingen etter Svein Grønnern, som har vært generalsekretær i SOS-barnebyer Norge siden 1995. Grønnern varslet rundt årsskiftet at han ville fratre som leder, og at han vil stå i stillingen til ny generalsekretær er ansatt og introdusert i organisasjonen.

– EN MÅLRETTET LEDER

Styreleder Halvor Stenstadvold er glad for at Bente Lier blir Svein Grønnerns etterfølger som generalsekretær i SOS-barnebyer.

– SOS-barnebyer har hatt en enestående utvikling i årene under Grønnerns ledelse, og jeg er overbevist om at Bente Lier er rett person til å føre denne positive utviklingen videre. Hun er en drivende, utadvendt og målrettet leder, og har bred og relevant erfaring for den krevende jobben som generalsekretær for en organisasjon som er barnefaglig sterk, i tillegg til å være den største på innsamling i Norge. Vi har stor tillit til at Bente Lier vil bidra til ytterligere å styrke SOS-barnebyers viktige arbeid for å gi barn omsorg og beskyttelse.

Bente Lier begynner hos oss 1. november 2016.

Slik rammer den grønne tørken

Sporadisk regn kamuflerer den verste tørken i Etiopia på 50 år. Seks millioner barn har et kritisk behov for mat.

– Vi har ikke noe mat lagret og dagens avling kan først gi oss utbytte i desember, forteller bonden, som frilansfotograf Rory Sheldon møtte i Etiopia i sommer.

Regn og frømangel har forsterket det folk i regionen kaller den grønne tørken. Grønn fordi regnet dekker deler av jorda med et spirende lag og kamuflerer den prekære situasjonen. De grønne bladene kan hjelpe husdyrene noe, men det er ingen avlinger å høste, og mange mennesker har allerede mistet buskapen sin.

50 MILLIONER LIDER

I flere land sørøst i Afrika har værphenomenet El Nino ført til ekstrem tørke, og 50 millioner mennesker lider av mangel på mat og drikke. Alvorlig tørke er blitt rapportert i 27 afrikanske land. I Etiopia har over 10, 2 millioner mennesker, inkludert 6 millioner barn, et kritisk behov for mat og drikke.

SOS-barnebyer i Etiopia jobber aktivt på flere nivå med å redusere skadene av tørken, blant annet i et samarbeid mellom myndighetene og FN. I tillegg bidrar organisasjonen til utviklingen av en nasjonal handlingsplan for å styrke barns beskyttelse i de tørkerammede områdene.

–Vi må styrke vår kapasitet slik at Etiopia kan være bedre forberedt på lignende kriser i fremtiden, sier Sahlemariam Abebe, nasjonaldirektør i SOS-barnebyer i Etiopia. Hovedfokuset er å sikre tilgang til mat, vann, helse og-sanitær i lokalsamfunnene. Nødhjelp og beredskap rettes mot det hardt rammede Hararghe-området i Øst-Etiopia, hvor SOS-barnebyer driver en barneby, skole, barnehage og flere familiestyrkningsprogrammer.

FOTO: BIRN-OWE HOLMBERG

Se karakterboka til regjeringen!

Utdanning for barn i kriser og konflikt får toppkarakter, mens innsatsen for om elevene faktisk lærer noe, vurderes til rett over stryk.

Tekst: TORUNN GILJE

Da Erna Solberg tiltrådte, lovet hun og regjeringen å ta en global lederrolle for barns rett til utdanning. Utdanningsnettverket Global Campaign for Education, som SOS-barnebyer er en del av, har derfor satt karakterer på regjeringens innsats.

Og regjeringen har virkelig lyktes med å gjøre utdanning til en hovedprioritet i utviklingsbistanden. Den har imidlertid ikke klart å sørge for at marginaliserte grupper, som for eksempel barn uten omsorg, får sin rett til utdanning oppfylt.

DYSTER STATISTIKK

Selv om stadig flere barn begynner på skolen, viser statistikken at:

- 130 millioner barn hverken kan lese, skrive eller regne, etter fire år på skole.
- 120 millioner barn har sluttet på skolen før de har fullført.

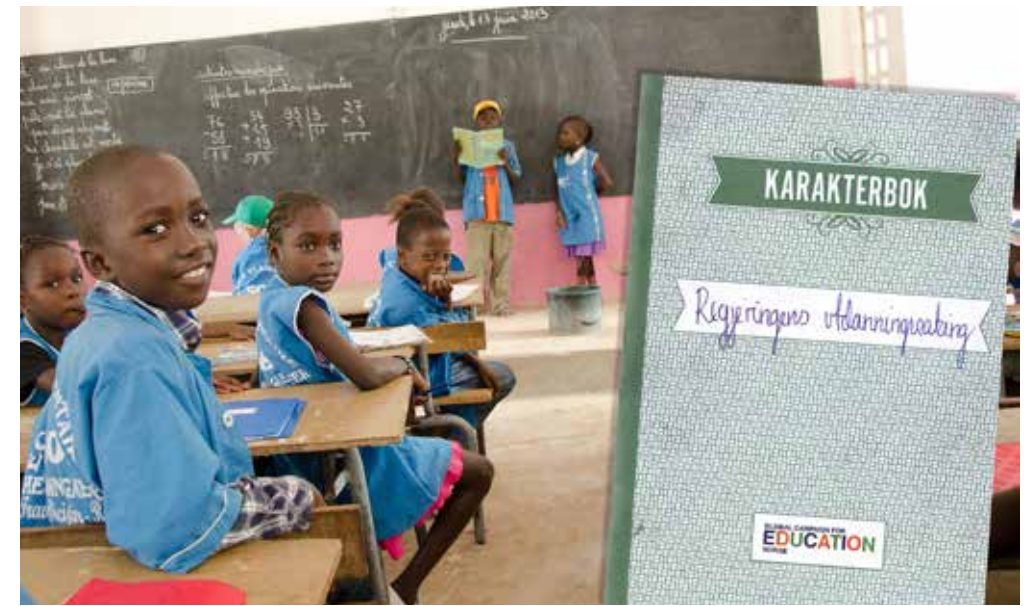

FOTO: CLARE LADWIGUS

• 124 millioner barn og unge aldri har satt sine ben i et klasserom.

FREMSKRITT, MEN IKKE FOR DE OMSORGLØSE

Gjennomgangen av regjeringens innsats, viser at det til tross for store fremskritt gjenstår mye arbeid på flere enkeltområder. Blant dem satsningen på skolegang til marginaliserte barn, sier Ingunn Samdal Vikene, rådgiver for utdanning i SOS-barnebyer.

– Barn uten omsorg blir fullstendig utelatt fra utdanningssatsingen. Skal vi

lykkes med å nå målet om å gi alle barn kvalitetsutdanning, må vi også se på barna utenfor klasserommene. Vi må fokusere på hvilke faktorer ved deres hjemme- og livssituasjon som ekskluderer dem fra utdanning, og sette inn tiltak som gjør at de også får tilgang til skolegang og utdanning, sier Samdal Vikene.

Les mer om karakterkortet og anbefalingene til regjeringen på www.sos-barnebyer.no

Regjeringens utdanningssatsing – fag for fag

Fag: Utdanning for dem vi ikke har nådd

Karakter: Godt

Den muntlige innsatsen for å sikre utdanning til dem som står bakerst i køen, står til toppkarakter. Statsministerens engasjement for jenters utdanning gir pluss i marginen. Regjeringen viser vilje og er kommet et godt stykke på vei, men famler etter de konkrete initiativene.

Fag: Utdanning i krise og konflikt

Karakter: Sædeles godt

Regjeringens stjernefag. Norge har tatt en klar global ledelse for å sikre utdanning til barn og unge som lever i krise og konflikt. Regjeringen har satt i gang flere store initiativ som allerede gir internasjonal annerkjennelse av at utdanning er livreddende i kriser.

Fag: Læring i skolen

Karakter: Nokså godt

Regjeringen har fremdeles en vei å gå. Noen

aktiviteter er satt i gang for å satse på lærere, men vi ser ikke at det bærer frukter foreløpig. Det kan virke som regjeringen heller vil snakke om teknologiutvikling og innovasjon enn om lærerens rolle for å finne løsninger for barn som går på skolen uten å lære noe. GCE-Norge stiller gjerne med ekstratimer for å bedre innsatsen.

Fag: Tilnærming og metodikk: Innovasjon og resultater

Karakter: Godt

Her har regjeringen for så vidt gjort det den har sagt den skal gjøre, men GCE-Norge trekker karakteren ned fordi vi mener begrunnelsen for metodevalget er svakt. Resultatbasert finansiering av utdanning er relativt nytt og lite utprøvd. Vi vet rett og slett ikke om det fungerer eller om det kan ha negativ effekt. GCE-Norges anbefaler å bygge gode utdanningssystemer med kvalifiserte lærere, steg for steg.

Fag: Høyere utdanning

Karakter: Meget godt

Gode tiltak for å støtte høyere utdanning og ordninger for studenter og akademikere, som blir forfulgt på grunn av engasjement for menneskerettigheter og demokrati. Regjeringen nærmer seg toppkarakter hvis innsatsen for å sikre akademisk frihet og refleksjon hos samarbeidspartnere innen høyere utdanning økes.

Fag: Global alliansebygging

Karakter: Meget godt

Å sette i gang store, internasjonale initiativer kan sies å være utdanningssatsingens varemerke. Vi tror at engasjementet kan brukes enda mer som brekkstang for langsiktig politisk mobilisering. Karakteren trekkes ned av Norges utydelige holdning til private og kommersielle utdanningsinstitusjoner, og hvordan disse påvirker usynlige og glemte barn og unges mulighet til å lære.

Når Bilali ikke er på skolen eller reparerer biler, hjelper han moren med å sy i den lille bedriften hun har startet med støtte fra SOS-barnebyer.

GUTTEN INGEN KUNNE STANSE

Småøsknene jobber aktivt med skolen, og Bilali oppmuntrer dem.

Bilali drømte om å bli mekaniker, men ingen hadde tro på at han skulle klare det. – Jeg visste at jeg ikke var dum, sier han.

TEKST: TORUNN GILJE OG KRISTIN STOLTENBERG

Hva gjør du når du både har strøket på grunnskoleeksamen, og ingen har tro på at du kan klare å fullføre yrkesopplæringen? Gjør du som Bilali, tror du på deg selv – og griper sjansen du får.

Da familien hans ble med i SOS-familieprogrammet i Mwanza i Tanzania, åpnet det seg plutselig en mulighet for å få dekket skolepenger. Bilali er et godt eksempel på at akademiske fag ikke alltid er løsningen.

Bilali bor sammen med moren sin, Tatu. Hun fikk forsørgeransvaret for seks barn da mannen brått forlot dem.

INGEN PENGER TIL SKOLEGANG

Bilali, som likte å plukke opp gamle batterier, ledninger og metallbiter, ønsket seg mest av alt en mekanisk utdanning. Men fordi Tatu ikke hadde inntekt, var det ikke penger til at noen av barna kunne fortsette på skole. Likevel ga ikke Bilali opp drøm-

For noen kan praktiske fag være veien å gå, som her fra mekanikerlinjen på yrkesskolen i Bakoteh, Gambia.

men om en yrkesfaglig utdanning.

– Jeg visste at jeg ikke var dum, selv om jeg hadde strøket på eksamen. De som ikke er så gode i akademiske fag, kan være flinke til andre ting. Jeg forklarte hvor interessert jeg var i alt som handlet om mekanikk og ba om mulighet til å begynne på yrkesopplæring. Til slutt lot de meg få en sjanse, smiler Bilali.

Koordinatorerne i familieprogrammet var i tvil om Bilali ville lykkes på yrkesskolen. Moren hans var også skeptisk.

– Jeg må innrømme at jeg ble litt overrasket da Bilali besto den første eksamen. Men han har jobbet hardt med de tekniske studiene og fått lønn for strevet, sier Tatu.

Bilali er inne i sitt siste år av studiene, og jobber som mekaniker ved siden av.

– Jeg har etter hvert fått et bra nettverk av folk i transportbransjen som kommer til meg for å få fikset småting. Jeg tjener penger og får nyttig erfaring. I tillegg til å bidra til familien, sparer jeg også ganske mye.

LIVET BLE DRASTISK ENDRET

Bilali oppmuntrer søsknene til å satse på skolearbeidet. Men om de ikke er så skoleflinke, har Bilali også tydelig vist at det finnes andre muligheter.

Tatu kan også takke SOS-barnebyer for at hun nå kan forsørge familien. Hun fikk blant annet opplæring i søm, brodering og enkel forretningsdrift. Tatu startet opp en liten bedrift, og hun hadde etter hvert så stor og stabil inntekt at hun kunne dekke barnas grunnleggende behov.

– Livet mitt ble drastisk endret da vi ble med i familieprogrammet. Jeg kan sørge for næringsrik mat til barna, skolegang og helsehjelp hvis de blir syke. Det føles bra, sier Tatu.

«Jeg tjener penger og får nyttig erfaring. I tillegg til å bidra til familien, sparer jeg også ganske mye».

DERFOR ER ARBEID AVGJØRENDE

Muligheten og evnen til å skaffe seg arbeid er en av de viktigste faktorene for at unge skal lykkes videre i livet. Evnen til å forsørge seg selv og familien er avgjørende for at fremtidige generasjoner skal kunne bidra til samfunnet og i mange tilfeller

også muligheten til å bestemme over sitt eget liv.

– I SOS-barnebyers programmer står alltid det enkelte barnet i fokus. På den måten legges det til rette for ønskene og mulighetene til hvert enkelt barn og ungdom, sier rådgiver for Internasjonale Program i SOS-barnebyer Norge, Mats Hvalsengen.

– Vi vet at barn som har fått en litt lei start på livet, ofte bli stigmatisert og møter store utfordringer når de skal inn i arbeidslivet. Mange steder i verden er det høy arbeidsledighet og få jobbmuligheter. Derfor er det avgjørende at ungdom får støtte og muligheten til å ta utdanning og kurs som faktisk gir inntektsskapende arbeid, sier Hvalsengen.

En yrkesutdanning kan i mange tilfeller være løsningen. Gjennom støtte til yrkesopplæring og etablering av inntektsbringende aktiviteter får ungdom og deres omsorgspersoner anledning til å skaffe inntekt til å dekke barnas behov for mat, bolig, skolegang og helseoppfølging.

– Før var institusjon gjerne den eneste løsningen. Vi peker på andre muligheter, sier Angela Rosales i SOS-barnebyer.

SOS-barnebyer i Colombia advarer myndighetene i landet mot å sende barnesoldater på institusjon: Barnas behov må alltid settes først.

TEKST:KRISTIN STOLTENBERG

Endelig fred for Colombias barn?

– Det blir ingen varig fred hvis ikke omsorgen for barna inkluderes i fredsprosessen, sier nasjonaldirektør Angela Rosales i SOS-barnebyer i Colombia.

Fredsprosessen mellom den colombianske regjeringen og den venstreorienterte FARC-geriljaen har pågått i over tre år. Målet har hele tiden vært å få slutt på den over 50 år lange borgerkrigen, som har kostet over 260 000 menneskeliv og drevet millioner på flukt.

SOS-barnebyer i Colombia jobber sammen med myndighetene for å finne de beste løsningene for reintegrering av barnesoldater når konflikten er over.

– Dette er barn som har mistet svært mye av barndommen sin. Hvis ikke omsorgen for dem inkluderes fra starten, vil vi kunne havne i en ond sirkel av vold, kriminalitet og familier som ikke klarer å ta vare på barna sine, sier Angela Rosales.

UKJENT ANTALL BARNESOLDATER

Ingen vet hvor mange barnesoldater det er i landet. Ifølge Rosales hevder geriljaen det er snakk om rundt 50 barn, mens andre opererer med flere hundre barnesoldater.

I mer enn 40 år har SOS-barnebyer

støttet barn og familier som er rammet av den væpnede konflikten. I dag er det syv SOS-barnebyer i landet, i tillegg til familieprogram og et fosterhjemsprogram, som SOS-barnebyer har drevet sammen med colombianske myndigheter siden 2013.

«– Vår løsning er basert på hva som er best for barnet – og familien. Det er alltid barnet først.»

ADVARER MOT INSTITUSJON

SOS-barnebyer har samarbeidet med ICBF (Colombian Institute for Family Welfare) for å finne konkrete løsninger. Hovedtanken er at barnesoldatene ikke bør sendes til en institusjon, men tilbakeføres til familien, en fosterfamilie, eller til en SOS-barneby.

– Vår løsning er basert på hva som er best for barnet – og familien. Det er alltid barnet først. Barnet. Barnet. Barnet. Dette er et forholdsvis nytt perspektiv for myndighetene.

– Vi har sett på ulike løsninger på

kort og lang sikt. Skal barnet tilbake til familien? Og vil familien ta imot støtte? Mens noen barn kan reintegreres med én gang, vil andre trenge langsiktig hjelp, sier Rosales.

Forslagene ble presentert for myndighetene i Colombia i fjor. Det er skissert ulike løsninger ut i fra hva det enkelte barn vil trenge når krigen er over. Noen barn vil behøve kortvarig støtte, mens andre må følges opp over lang tid. Det er også lagt vekt på tett individuell oppfølging av familiene gjennom psykososial og praktisk støtte, for å bygge opp relasjonen mellom barn og familie – der det er mulig med gjenforening.

NORGES ROLLE I FREDSPROSESSEN

Fred er en viktig forutsetning for å bedre levekårene for det colombianske folk. Like før sommerferien var Angela Rosales i Norge. Da møtte hun statssekretær Tone Skogen i Utenriksdepartementet, for å formidle sine anbefalinger i fredsprosessen. Forhandlingene om fred startet offisielt i Oslo i oktober 2012, og norske diplomater har siden vært med som tilretteleggere for fredsprosessen i Colombia.

FOTO: ROBERT FLEISCHMANN

Barn har rett til å ha en fritid de kan bruke til det de liker å gjøre.

Barn skal få være barn!

Barnekonvensjonen slår fast at barn har rett til fritid og lek. Likevel er det mange som ikke har lek som en naturlig del av hverdagen.

Her er seks årsaker som fratar barn en hverdag med rom for lek.

1 FATTIGDOM

Fattigdom er den viktigste årsaken til at barn må arbeide. Barns tapte mulighet til utvikling gjennom skole, sosialisering og lek fører til at fattigdommen forsterkes ytterligere.

2 JOBB

168 millioner barn må jobbe istedenfor å gå på skole. Typiske former for barnearbeid er å knuse stein for å lage grus, jobbe i gruver, selge kull, eller samle plast på søppeldynga. Andre utnyttes som billig hushjelp eller i prostitusjon.

3 VOLDSPREGET HVERDAG

Det er kun 37 land i verden som har forbud mot fysisk straffelse av barn. Mange steder er vold akseptert som oppdragelse, og barn blir utsatt for vold både hjemme og på skolen.

4 FRYKT

Barn som opplever vold, eller går rundt med redsel for at de eller andre i familien skal bli utsatt for vold, har ikke tid til å leke. Mange er i konstant alarmberedskap. Det kan over tid føre til endringer i hjernen, som hindrer evnen til lek og utvikling.

5 JENTER DÅRLIGST STILT

I mange land blir jenter fremdeles sett på som mindre verdt enn gutter. De får mindre og dårligere skolegang, de må bruke mer tid på å hjelpe til hjemme, og det er en stor utfordring at jenter blir giftet bort og gravide tidlig.

6 RUS SKAPER USIKKERHET

Barn som vokser opp med foreldre som ruser seg, blir fratatt muligheten til et dagligliv preget av lek. Mange lever i engstelse for hva som venter dem når de kommer hjem. Det kan hemme dem sosialt.

TRYGGE OMSORGSPERSONER

SOS-barnebyer jobber verden over for at barn skal få lov til å være barn. I en SOS-familie vokser barn opp med en trygg omsorgsperson, de får god oppfølging av skolearbeidet og kan selv velge hva de vil gjøre på fritiden.

SOS-barnebyers familieprogram styrker foreldre og andre omsorgspersoner slik at de kan gi barna sine god omsorg. Det innebærer støtte slik at barna får gått på skole og at de voksne selv kan skaffe familien inntekt å leve av. Slik får barna mulighet til å være barn.

Bli med på #medretttilåleke!

Gjør som Kari Traa og hopp for SOS-barnebyer på Instagram, eller Facebook. Da støtter du samtidig retten til å leke.

Når skolen nå starter opp, sparkes utfordringen #medretttilåleke i gang på sosiale medier. Du kan ta frem barnet i deg og bli med på leken. Ta et bilde av deg selv, familien eller venner når dere hopper eller leker. Send SMS «LEK» til 2160 og utfordre tre andre til å gjøre det samme. Da bidrar du med 50 kroner til SOS-barnebyers arbeid for å gi barn god omsorg, slik at barna kan bruke tiden på lek, læring og utvikling.

Kari Traa har engasjert seg i SOS-barnebyers arbeid i over ti år. Hun har selv hatt en barndom preget av trygghet, frihet og lek. Dette gir hun videre til sine døtre. Selv om hun nå er voksen, er leken fortsatt viktig.

–Jeg vet at lek er viktig for barnas utvikling og læring. Men det er også viktig for meg som voksen. I et aktivt småbarnsliv gleder jeg meg fortsatt over å kunne stikke ut og leke litt i skibakken eller med fallskjerm, sier Kari Traa.

Bakgrunnen for utfordringen er et samarbeid mellom Vossatassar og SOS-barnebyer. Vossatassar og Kari Traa er en del av selskapet Active Brands. De benytter mulighetene til å gjøre en innsats for at flere barn skal få ha lek som livsstil.

Følg SOS-barnebyer på Instagram og Facebook!

FOTO: ØYVIND GANESH ENNES

«Kari Traa har tatt utfordringen om å hoppe for SOS-barnebyer. Tar du den?»

I mars var Bendik Misund Nedberg og fire andre jusstudenter på besøk på den lokale skolen i Bindura. Det var et besøk preget av sterke inntrykk.

UNGDOMMEN TAR ANSVAR

Elever og studenter gjør en kjempeinnsats for barn i Zimbabwe.

Jusstudentenes Humanitæraksjon går i år til SOS-barnebyer. I dag lever 400 000 barn i Zimbabwe uten identitetspapirer. Dermed mister de tilgang til grunnleggende rettigheter som utdanning og helsehjelp, og de blir henvist til et liv utenfor samfunnet.

Det er et klart brudd på Barnekonvensjonen artikkel 7, som gir alle barn rett til å bli registrert, og til å få et navn og et statsborgerskap.

– I verste fall kan mangelen på registrering bety at ingen vet om barna. Da lever de uten beskyttelse, og de blir lett ofre for menneskehandel og barnearbeid. Derfor er vi svært glade for at Jusstudentenes Humanitæraksjon bidrar til å gi barn i Zimbabwe en identitet, sier generalsekretær Svein Grønnern i SOS-barnebyer.

ALLE BARN MÅ TELLES

SOS-barnebyer og mer enn tretti andre internasjonale barneorganisasjoner har krevd overfor FN at alle barn i verden må bli registrert, og at innsatsen må rettes spesielt inn mot de mest marginaliserte barna.

Jusstudentenes humanitæraksjon, HumAk, arrangeres hvert annet år. Aksjonen består av to deler; selve aksjonsdagen 27. august og konserter 1. og 2. september. I tillegg arrangeres det en advokatstafett, hvor advokatkontor utfordrer hverandre til å bidra. Les mer på ww.humak.no.

«Jo flere skoler som støtter SOS-barnebyer, jo flere barn får et trygt hjem og en utdanning». **LENE AARNES**

ÅS-ELEVER MED KJEMPEINNSATS!

Det er ikke bare jusstudentene som gjør en innsats for barn i Zimbabwe. Elever ved Ås videregående skole samlet før sommeren inn 410 000 kroner gjennom sin skoleaksjon. Pengene kommer barn i de aller fattigste områdene i Zimbabwe til gode.

– Dette betyr utrolig mye for de barna vi hjelper. For en sum som dette får vi utrettet masse, sier Lene Aarnes, skolekontakt i SOS-barnebyer.

Hun er mektig imponert over innsatsen til elevene og bidragsviljen til befolkningen i Ås.

ØNSKER FLERE SKOLER VELKOMMEN

Norske elever, inkludert Ås-ungdommene, har bidratt til SOS-barnebyers program-

mer i Zimbabwe gjennom flere år.

– Noe av det viktigste vi kan lære barna våre, er å ta ansvar for hverandre, også de som bor på den andre siden av jordkloden og som ikke har det like godt som oss her i Norge. SOS-barnebyer har programmer over hele verden, og det er både spennende, lærerikt og givende å bringe verden inn i klasserommet. Jo flere skoler som støtter SOS-barnebyer, jo flere barn får et trygt hjem og en utdanning, sier Lene Aarnes.

Aktiv tar omsorg på alvor

Aktiv Eiendomsmegling og SOS-barnebyer har inngått et langsiktig samarbeid for å gi flere barn god omsorg og bedre fremtidsmuligheter.

Et hjem er mer enn vegger og tak. Det er et sted der gode minner skapes gjennom trivsel, omsorg og trygghet. Aktiv Eiendoms- megling og SOS-barnebyer har inngått et langsiktig samarbeid for å gi flere barn god omsorg og bedre fremtidsmuligheter.

TAR OMSORG PÅ ALVOR

– Vi jobber med folks hjem hver dag og synes det er naturlig å engasjere oss sammen med SOS-barnebyer, sier Kristin Kabbe, markedssjef i Aktiv Eiendoms- megling.

– Alle fortjener et godt hjem, uansett hvor man bor eller hvor man vokser opp. Aktiv tar omsorg på alvor, enten i møte med kundene våre eller gjennom vårt samfunnsansvar, og derfor vil vi bidra til å

gi flere barn et trygt og godt hjem, forteller Kabbe.

Som hovedsamarbeidspartner gir Aktiv 100 kroner for hver eiendom som formidles, minimum én million kroner i året, til SOS-barnebyer. I tillegg oppfordrer de kunder og andre til å være med og bidra.

ET TRYGT HJEM ER EN FORUTSETNING

– God omsorg i et trygt og stabilt hjem er helt avgjørende for at barn skal vokse opp og utvikle seg, påpeker Svein Grønnern, generalsekretær i SOS-barnebyer.

PÅ NETT: Se filmen Aktiv har laget om retten til et trygt hjem på www.sos-barnebyer.no/aktiv-og-sos-barnebyer-skal-gi-barn-gode-hjem

3700 km på sykkel for ny barneby

Kristin Vollan oppfordret folk til å gi én krone for hver kilometer hun syklet i Afrika. Det ble nesten 52 000 kroner til en ny barneby i Tanzania.

– Jeg er stolt, rørt og ydmyk over alle som har donert penger, sier Kristin Vollan (43).

Tidligere i år deltok hun på Lake Victoria safari, som er en sykkel- tur rundt innsjøen Victoria. Den går gjennom fire land; Kenya, Tanzania, Rwanda og Uganda. Turen er på 4200 kilometer, og de milene Vollan ikke kunne sykle, betalte hun fem kroner per kilometer for.

– Enkelte steder var veiene borte, så vi kjørte mye offroad. Det gjorde at vi kom tett på både mennesker og dyreliv, sier Vollan.

43-åringen fra Mo i Rana besøkte også målet for pengeinnsamlingen. Til høsten åpner nemlig SOS-barnebyen i Mwanza. Den består av 12 hus med plass til 120 barn, samt en SOS-barnehage for 90 barn.

Fra før driver SOS-barnebyer et familie- program for tusen barn og deres omsorgs- personer i området. Kristin Vollan møtte Dorothy Ndege, lederen for programmet da hun var der.

– Barnebyen stod klar, og den så veldig flott ut. I tillegg ble jeg imponert over arbeidet Dorothy gjør. Jeg er helt trygg på at pengene blir brukt fornuftig, sier Vollan.

Til daglig er hun intensivsykepleier på Helgelandssykehuset, som også vil være med på innsamlingsaksjonen hennes. Sykehuset skal donere 30.000 kroner hvis halvparten av de ansatte går eller sykler til jobben én dag i høst, og mer hvis flere deltar.

SOS-barnebyer takker Kristin Vollan og hennes bidragsytere for en imponerende innsats!

Karsten og Petra syntes det er viktig at alle barn har de samme rettighetene, enten de bor i Zimbabwe eller i Norge.

Vi har ingen leker hjemme, men i barnehagen er det mange leker vi kan leke med.

Karsten og Petras fem favoritter

Det er viktig at alle verdens barn vet hva de har rett på, synes Karsten og Petra. Her er fem rettigheter femåringene mener er superviktige.

tekst: RIKKE SOLIGARD

Her er Karsten og Petra – møt dem i den nye filmen som du kan se i Solsikkeappen!

NY KARSTEN OG PETRA-FILM

Det blir en helt ny Karsten og Petra-film om disse rettighetene som du kan se i Solsikkeappen til SOS-barnebyer. Her kan du se mange andre filmer også, og du kan lese Karsten og Petraboka *Alle barn har rett til...* Solsikkeappen er gratis fordi alle barn har rett til å lære nye ting og ha det moro!

Karsten og Petra har vært ambassadører for SOS-barnebyer lenge. I år er de spesielt opptatt av barns rettigheter. Karsten og Petra syntes det er viktig at alle barn har de samme rettighetene, enten de bor i Zimbabwe eller i Norge.

De har valgt seg ut fem rettigheter som på mange måter favner budskapet i hele FNs barnekonvensjon, som består av 42 rettigheter. Disse fem er:

1 ALLE BARN HAR RETT TIL ET TRYGT HJEM!

Alle land som har skrevet under på barnekonvensjonen er enige om at det er best for alle barn å vokse opp i en familie og i et trygt hjem. Hvis barn ikke har en familie de kan bo sammen med, så er det andre voksne sitt ansvar å passe på at barnet får et trygt hjem et annet sted.

2 ALLE BARN HAR RETT TIL Å GÅ PÅ SKOLE

Alle barn har rett til å gå på skole og den skal være gratis og ha rom for alle barn. Også de som ikke har foreldre som kan betale, de som har forskjellig tro eller opprinnelse, og de som har en funksjonshemming. Dette skal landet der barnet bor sørge for.

3 ALLE BARN HAR RETT TIL Å FÅ HJELP NÅR DE TRENGER DET

Dersom et barn blir sykt, enten i kroppen (fysisk), eller i følelsene sine (psykisk) har barnet rett på hjelp til å bli frisk. Det samme gjelder hvis barn mister foreldrene sine eller må flytte fra hjemmet sitt, eller av andre årsaker får det veldig vanskelig.

4 ALLE BARN HAR RETT TIL Å SI SIN MENING OG BLI HØRT

Barnekonvensjonen sier at alle barn har rett til å ha en mening og til å bli hørt. Det betyr at alle barn har rett til å mene noe, selv om ikke andre barn og voksne er enige. Det er viktig at vi respekterer at vi har ulike meninger, men at alles meninger er like viktige.

5 ALL BARN HAR RETT TIL Å LEKE, HVILE OG HA FRITID

Det er også mange barn i verden som må jobbe for å få mat, klær og penger og derfor sier Barnekonvensjonen at barn har rett til å hvile seg også. Barn har rett til å ha en fritid som de kan bruke til det de liker å gjøre

Hæi!

Jeg heter Eliza. Jeg er fem år, og jeg har akkurat hatt min første dag i en SOS-barnehage. Jeg har aldri gått i en barnehage før. Det har ingen av søsknene mine heller. Alle er glade og spente i dag.

Jeg har 13 søsken, og vi har ikke penger til å gå i barnehage. Nesten alt pappa tjener bruker vi på mat til familien. Bestemor bor også sammen med oss, men hun hører ikke så godt.

Vi har ingen leker hjemme, men i barnehagen er det mange leker vi kan leke med. Jeg har gledet meg veldig til å leke i barnehagen. Bestevennen min får ikke gå i barnehage, så jeg savner henne når jeg er der. Men jeg håper jeg får en venn i barnehagen også.

Det var veldig mange barn i barnehagen. Og mange leker. Alle var så flinke, og alle hadde en venn. Jeg var redd for at ingen ville bli venn med meg når jeg nesten ikke turde å snakke. Men det ble en fin dag. Det var så fint at jeg hadde lyst til å overnatte i barnehagen. Det kunne jeg ikke. Men mamma sa at jeg heller kan komme tilbake i morgen. Det gleder jeg meg til!

ORDLEK

F A N G S O S L E K
A ♥ B R Ø D R E ♥ J
R F I N S K O L E Æ
B A R N T X ♥ M O R
A D ♥ V E N N E R L
R D B A R N D O M I
N E O M S O R G Y G
E R G L E D E ♥ E H
B E S T E M O R E ♥ E
Y ♥ T R Y G G H E T

Gratulerer til Andreas!

I forrige utgave spurte vi hvor mange ord dere klarte å finne som har med SOS-barnebyer, familie og omsorg å gjøre. Andreas Austvik (11) fra Molde klarte å finne hele 27 ord. Vi gratulerer vinneren og sender ham en hilsen i posten.

FAKTA OM KOSOVO

- Land i Europa med 1,8 millioner innbyggere.
- Har bare vært uavhengig land siden 2008.
- Hovedstaden heter Pristina.
- De offisielle språkene er serbisk og albansk.

Jan og Anne har
ikke bare husrom,
men også hjerterom.

**SOS
BARNEBYER**

Et trygt hjem for alle barn

SKRIV ET TESTAMENT SOM HANDLER OM LIVET

Visste du at én leilighet kan bli til flere hjem i en SOS-barneby? Å skrive et testament er å skrive seg inn i liv som skal leve videre. Tilgodeser dere SOS-barnebyer med hele eller deler av arven, gjør dere det mulig for utsatte barn å skape seg sin egen framtid. For alle barn skal arve jorden.

sos-barnebyer.no/testament • Tlf. 23 35 39 51 / 23 35 39 00 • Vi kan tilby advokathjelp